

❖ **HİZMET İNSANININ KUR'AN'LA
MÜNASEBETİ NASIL OLMALI?**

❖ **KUR'AN OKUMANIN MANEVİ
KAZANIMLARI NELERDİR?**

**Ya açar nazmı celilin bakarız yaprağına
Yahut üfler geçeriz bir ölünün toprağına**

**İnmemiştir hele Kuran şunu hakkıyla bilin
Ne mezarlıkta okunmak ne fal bakmak için.**

MEHMET AKIF ERSOY

(Yirmi Sekizinci Mektuptan)

Yedinci Mesele

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ

"Onlara söyle ki: Allah'ın lütfuyla ve rahmetiyle—ancak bununla ferahlansınlar. Bu, onların dünyada toplayıp durduklarından daha hayırlıdır."

Yunus Sûresi, 10-58

Şu Mesele, Yedi İşarettir.

Evvelâ, tahdis-i nimet suretinde birkaç sırr-ı inâyeti izhar eden Yedi Sebebi beyanederiz.

BİRİNCİ SEBEP: Eski Harb-i Umumîden evvel ve evâilinde, bir vakıa-i sadıkada görüyorum ki, Ararat Dağı denilen meşhur Ağrı Dağının altındayım. Birden o dağ müthiş infilâk etti. Dağlar gibi parçaları dünyanın her tarafına dağıttı. O dehşet içinde baktım ki, merhum validem yanımdadır. Dedim: "Ana, korkma. Cenâb-ı Hakkın emridir; O Rahîmdir ve Hakîmdir."

Birden, o halette iken, baktım ki, mühim bir zât bana âmirâne diyor ki: "İ'câz-ı Kur'ân'ı beyan et."

Uyandım, anladım ki, bir büyük infilâk olacak. O infilâk ve inkılâptan sonra, Kur'ân etrafındaki surlar kırılacak. Doğrudan doğruya Kur'ân kendi kendini müdafaa edecek. Ve Kur'ân'a hücum edilecek; i'câzı onun çelik bir zırhı olacak. Ve şu i'câzın bir nev'ini şu zamanda izharına, haddimin fevkinde olarak, benim gibi bir adam namzet olacak. Ve namzet olduğumu anladım.

**Madem i'câz-ı Kur'ân'ı bir derece beyan, Sözlerle oldu.
Elbette, o i'câzın hesabına geçen ve onun reşehâtı
ve berekâtı nev'inden olan hizmetimizdeki inâyâtı izhar
etmek, i'câza yardımdır ve izhar etmek gerektir.**

İKİNCİ SEBEP: Madem Kur'ân-ı Hakîm mürşidimizdir,
üstadımızdır, imamımızdır, her bir âdabda rehberimizdir. O
kendi kendini methediyor. Biz de onun dersine ittibâen,
onun tefsirini methedeceğiz.

Kur'ân nedir, tarifi nasıldır?

- şu kitab-ı kebir-i kâinatın bir tercüme-i ezeliyesi,
- ve âyât-ı tekvîniyeyi okuyan mütenevvi dillerinin tercüman-ı ebedîsi,
 - ve şu âlem-i gayb ve şehadet kitabının müfessiri,
 - ve şu âlem-i insaniyetin mürebbîsi,
 - ve insaniyet-i kübrâ olan İslâmiyetin mâ ve ziyası,
 - ve nev-i beşerin hikmet-i hakikiyesi,
 - ve insaniyeti saadete sevk eden hakikî mürşidi ve hâdîsi,
 - ve insana hem bir kitab-ı şeriat,

DÖRDÜNCÜ NOKTA: Lâfzındaki fesahat-i harikasıdır.

Evet, Kur'ân mânen, üslûb-u

beyan cihetiyle fevkalâde belîğ olduğu gibi, lâfzında gayet selis bir fesahati vardır. Fesahatin kat'î vücuduna, usandırmaması delildir. Ve fesahatin hikmetine, fenn-i beyan ve maânînin dâhi ulemasının şهادetleri bir burhan-ı bâhirdir.

Evet, binler defa tekrar edilse usandırmıyor. Belki lezzet veriyor. Küçük, basit bir çocuğun hafızasına ağır gelmiyor; hıfzedebilir.

Usandırmamasının sırr-ı hikmeti şudur ki: Kur'ân, kulûbe kut ve gıda ve ukûle kuvvet ve gınâ ve ruha mâ ve ziya ve nüfusa devâ ve şifa olduğundan usandırmaz. Hergün ekmek yeriz, usanmayız. Fakat en güzel bir meyveyi hergün yesek, usandıracak. Demek, Kur'ân hak ve hakikat ve sıdk ve hidayet ve harika bir fesahat olduğundandır ki, usandırmıyor. Daima gençliğini muhafaza ettiği gibi, taravetini, halâvetini de muhafaza ediyor. Hattâ Kureyş'in rüesasından müdakkik bir belîğ, müşrikler tarafından, Kur'ân'ı dinlemek için gitmiş. Dinlemiş, dönmüş, demiş ki:

“Şu kelâmın öyle bir halâveti ve tarâveti var ki, kelâm-ı beşere benzemez. Ben şairleri, kâhinleri biliyorum. Bu onların hiç sözlerine benzemez. Olsa olsa, etbâımızı kandırmak için sihir demeliyiz.” İşte, Kur'ân-ı Hakîmin en muannid düşmanları bile fesahatinden hayran oluyorlar.

KUR'AN'IN BAZI HUSUSİYETLERİ

Kur'an Allah tarafından, Hz. Muhammed (s.a.s)'e, yaklaşık 23 yılda, safhalar halinde Arapça **olarak indirilmiş, manası gibi lafızda vahiydir.**

Kur'an; ferd ve cemiyet için, **hidayet, nasihat ve dertlere şifadır..** Cenab-ı Hakk; **“Allah sözün en güzelini, birbiriyle uyumlu ve bıkılmadan tekrar tekrar okunan bir kitap olarak indirdi. Rablerinden korkanların, bu Kitab'ın etkisinden tüyleri ürperir, derken hem bedenleri hem de gönülleri Allah'ın zikrine ısınıp yumuşar. İşte bu Kitab, Allah 'ın, dilediğini kendisiyle doğru yola ilettiği hidayet rehberidir... “**
Zümer: 23. Buyrulmaktadır.

"Gerçekten bu Kur'an, insanları en doğru yola, en isabetli tutuma yöneltir." (İsrâ Suresi, 17/9)

"De ki: "O iman edenler için hidayet ve şifadır." (Fussilet Suresi, 41/44)

"Ey insanlar! İşte size, Rabbinizden bir öğüt, gönüllerdeki dertlere bir şifa, müminlere doğru yolu gösteren bir hidayet ve rahmet geldi." (Yûnus; 10/57)

Bu hususta Efendimiz (s.a.s); **"İlacın en hayırlısı Kur'an'dır."** (İbni Mâce, Tıb, 38) İnsan ne kadar ilerlerse ilerlesin, maddî olarak hangi seviyeye ulaşırsa ulaşınsın, Kur'ân'ın ona gösterdiği prensiplerden asla müstağni kalması düşünülemez.

“Allah'ın kitabını okuyanlar, namazı kılanlar ve kendilerine verdiğimiz rızıktan (Allah için) gizli ve açık sarfedenler, asla zarara uğramayacak bir kazanç umabilirler.” *Fatır/29;30.*

Göröldüğü üzere Kur'ân'a sahip çıkıp onu vird haline getiren ve onunla amel eden kimseler anlatılırken, onların, batması, tükenmesi ve iflası mümkün olmayan bir ticaret kazancına sahip oldukları ifade edilir. Tükenmeyen zengin bir ticaret nitelemesinde bulunma, verenin, her şeyin sahibi ve mâliki Allah (c.c.) olmasındandır.

يَا أَيُّهَا الْمُرْمِلُ
قُمْ اللَّيْلَ إِلَّا قَلِيلًا
٢ ۖ نِصْفَهُ أَوْ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا
٣ أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا
إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا
٥ إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْأً وَأَقْوَمُ قِيلًا
٦ إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا

Ey örtünüp bürünen (Peygamber)!(1)

(1) Hz. Peygamber, Hira mağarasında ibadetle meşgul iken ilk vahyin gelişi sırasında Cebrail'i aslî suretiyle görmüş, çok heyecanlanmış ve korkuya kapılmıştı. Evine gelerek eşi Hz. Hatice'ye "Zemmilûnî-beni örtün" demiş ve örtünüp yatmıştı. Son âyeti hariç bu sûre bu olay üzerine inmiştir.

2,3. Kalk, birazı hariç olmak üzere geceyi; yarısını ibadetle geçir. Yahut bundan biraz eksilt.

4. Yahut buna biraz ekle. Kur'an'ı ağır ağır, tane tane oku.

5. Şüphesiz biz sana (sorumluluğu) ağır bir söz vahyedeceğiz.

6. Şüphesiz gece ibadetinin etkisi daha fazla, (bu ibadetteki) sözler (Kur'an ve dua okuyuşlar) ise daha düzgün ve açıktır.

7. Çünkü gündüzün sana uzun bir meşguliyet vardır.

Tenzili emirlerden ilki; yani, ibadetlere yönelik ilk emir; “Kur’an-ı Tertil ile okumaktır” ki bu emir namaz ibadetinden

öncedir. **“Ey örtüsüne bürünen resulüm ` ...**

Kur’an’ı tertîl ile, düşünerek oku.” *Müzzemmil/73:1 ve 4.* Maksat şudur: Kur’ân okurken hızlı değil, kelimelerin hakkını vererek, tane tane okunmalı, ta ki Allah kelamının manası iyice zihinlere yerleşsin ve muhtevası okuyup dinleyenlere tesir etsin. Efendimiz (s.a.s)’in bu şekilde okuduğuna dair sünnet-i seniyyede çok misaller var. Üzerinde tefekkür etmeden, sadece kelimelerini telaffuz etmek, istenen ölçüde bir okuma değildir.

Allah (c.c) Efendimiz (s.a.s) ‘e; **“Sana vahyedilen kitabı oku...”** *Ankebut; 45.* Buyurmuştur.

"Ve bana Kur’ân okumam emredildi. Artık kim doğru yolu bulursa sırf kendisi için bulmuş olur. Kim de yoldan saparsa de ki: **“Ben sadece uyarmakla görevli elçilerden biriyim.”** *Neml; 92.*

Kur'an Okumak En Faziletli İbadettir.

“Allah'ın kitabını okuyanlar, namazı kılanlar ve kendilerine verdiğimiz rızıktan (Allah için) gizli ve açık sarfedenler, asla zarara uğramayacak bir kazanç umabilirler. *Fatır; 29,30.*

Efendimiz (s.a.s); « **‘Sizin hayırlınız Kur'ân öğrenen ve öğreteninizdir.’**
Buyurmuşlardır.

"Sizler Kur'an'dan daha faziletli bir şey ile Allah'a dönemezsiniz."

"Kur'an-ı Kerim Allah'a; gökler, yer ve aralarında bulunan varlıklardan daha sevimlidir."

"... Sözü en hayırlısı, Allah'ın Kitabı'dır..."
"Ümmetimin en faziletli ibadeti Kur'an okumaktır."

"Bir adam: "Ey Allah'ın Resûlü, Allah'a hangi amel daha sevimlidir?"
diye

sordu. Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm): "Yolculuğu bitirince tekrar yola başlıyan" cevabını verdi. "Yolculuğu bitirip tekrar başlamak nedir?" diye ikinci sefer sorunca: **"Kur'ân'ı başından sonuna okur, bitirdikçe yeniden başlar" cevabını verdi."**

Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: “Kur’an, her kimi Beni zikretmekten ve Bana el açıp istemekten alıkoyarsa ona, isteyenlere verdiğimin en alâsını veririm. Allah kelamının diğer kelimelere üstünlüğü Allah'ın yaratıklarına olan üstünlüğü gibidir.”

Bediüzzaman Hazretleri: Bu kâinatta ve her asırda en büyük makam Kur'an'ındır. Ve her harfinde, ondan tâ binler sevab bulunan Kur'an'ın hıfzı ve kiraeti, her hizmete mukaddem ve müreccahtır.

“Namazda Kur’an okumak namaz dışında okumaktan daha faziletlidir. Namaz dışında Kur’an okumak tesbih ve tekbirden daha faziletlidir. Tesbih sadakadan daha faziletlidir. Sadaka oruçtan daha faziletlidir. Oruç ise bir kalkandır. İnsanı ateşten korur.”

Hz. Peygamber Kur’an üzerinde düşünmeyi, anlamaya çalışmayı, akıl ve tefekkürle hitabındaki manaları ortaya çıkarmayı, zikir meclislerine tercih etmiştir. Abdullah b. Amr b. As’tan rivayet edilmiştir ki: “Hz. Peygamber bir gün mescide girdi ve iki topluluk gördü. Bunlardan biri Allah’ı zikrediyor ve O’ndan istekte bulunuyordu. Diğeri ise Kur’an üzerinde tefekkür ve tederrüs ediyordu.

Hz. Peygamber: **“Bu iki meclis de hayır üzerindedirler. Birisi sadece sahibine fayda sağlar. Şunlar ise cahilliklerini giderip bilgiyi birbirlerine öğretiyorlar. Ben de öğretici olarak gönderildim.”** diyerek Kur’an’ı etüt edenlerin yanına oturmuştur.

Kur'an Okuyan Kişi Gıpta Edilmeye Layıktır

"Ancak iki kişi gıpta edilmeye değerdir: Birisi, Allah'ın kendisine Kur'an ihsan edip de gece-gündüz onu okuyarak uygulamaya çalışan; diğeri de, Allah'ın verdiği malı gece-gündüz infak eden kimsedir."29

"Kur'an okuyan mü'minin misâli portakal gibidir. Kokusu güzel tadı hoştur. Kur'an okumayan mü'minin misâli hurma gibidir. Tadı hoştur fakat kokusu yoktur. Kur'ân-ı okuyan fâcir misâli reyhan otu gibidir. Kokusu güzeldir, tadı acıdır. Kur'an okumayan fâcirin misali Ebu Cehil karpuzu gibidir, tadı acıdır, kokusu da yoktur."30

Resul-i Ekrem: "**Demir paslandığı gibi şu kalbler de paslanır**" buyurdu. Ashab: **Cilası** nedir ya Resulallah? Diye sorunca, Resul-i Ekrem: "**Kur'an okumak ve ölümü hatırlamaktır.**" Buyurdular.³¹ Beyhaki İbn Ömer'den. (İhya c.1 s. 775)

"Hâfızasında Kur'an'dan hiçbir ezber bulunmayan kişi harab olmuş bir ev gibidir."³² (Tirmizî, Sevâbu'l-Kur'an 18)

"Kim Kur'an okursa ömrünün en fena devresine, en kötü noktasına iletilmez."³³ Hakim (el-Müstedrek, c.2 , s. 528)

Bir diğ er hadisi şerifte şöyle buyrulur: "Kur'an okunan evin hayrı artar; oturanları sıkımaz. Böyle evlere melekler toplanır, şeytanlar uzaklaşır. İçinde Kur'an okunmayan ev oturanlara dar gelir; böyle evlerin hayır ve bereketi az olur; melekler uzaklaşır; şeytanlar  ř ř r.

İçinde Kur'an okunan, anlam ve yorumuyla meşgul olunan ev, yıldızların yeryüzünü aydınlattığı gibi, sema ehli için aydınlatılır."

(Darimî, S nen, 2/429-430; Heysem , Mecma' z-Zevaid, 7/171)

Kur'ân Dünya ve Ahirette Nur'dur

Kur'an, insana maddi-manevî bir ışıktır. Ona yol gösteren bir lambadır. Bu dünyada içinden çıkamayacağı konularda bir rehberdir. Nitekim **"Ey insanlar! İşte size Rabbinizden bir delil geldi, size açık bir Nûr indirdik."** (*Nisâ Suresi, 4/174*) âyeti de bunu vurgulamaktadır.

Kur'ân'ın aydınlatması âhirette de devam edecektir. **"Her kim Allah'ın kitabından bir âyet öğrenirse, o öğrendiği kıyâmet günü kendisine bir nur olacaktır."**⁴⁰ (Darimî, 2/444)

Kur'ân'ı Zorlanarak Okuyanlara İki Sevap

"Kur'ân-ı Kerim'i maharetle okuyan bir insan, Kirâmen Kâtibin melekleri seviyesinde olur. Onu o seviyede beceremeyen fakat halis bir niyet ile okumağa çalışan, okurken de kem küm edip dili dolaşan ve Kur'ân'ı okumak ona zor geldiği halde okuyan insana da iki sevap vardır."⁴¹ (Buharî, Tevhid, 52)

Manevi Makamlar Kur'an'la Kazanılır

Kur'ân'a sahip çıkma, onu okuma, anlama ve yaşama ölçüsünde Cennet'teki makam ve dereceler de farklılaşacaktır. Resûlullah (s.a.s), Kur'ân'ın insana kazandıracığı bu yönü şöyle ifade buyurmuşlardır: "**Kur'ân'ı okuyup ona sahip çıkan kimseye (âhirette):** **"Oku ve (Cennet'in derecelerine) yüksel, dünyada nasıl ağır ağır okuyor idiysen öyle oku. Zira makamın, okuduğun en son âyetin seviyesindedir."** denir. (Ebu Davud, Vitir, 20)

"Üç zümre vardır ki, onları Kıyametin dehşeti korkutmaz, onlar için hesap zorluğu yoktur, diğerlerinin hesabı bitinceye kadar onlar misk tepecikleri üzerindedirler. Bunlardan birisi, **Allah'ın rızasını kazanmak için Kur'an okuyan kimsedir.**"
(Taberanî'den Münzirî, et-Terğîb, 1/311)

"Kim gece on âyet okursa gafillerden sayılmaz. Yüz âyet okuyan kânitînden, bin âyet okuyan ise mukantarînden sayılır" (Ebû Davud, "Salât," 326)

Kur'an Okumada Asgari Ölçü

Selef-i sâlihîn, Kur'an okumanın minimumu üzerinde durmuşlar ve her gün bir miktar okunmalı demişlerdir. Bu hususta söylenilenleri, "**Kur'ân-ı Kerim en hızlı haftada bir, ortalama on beş günde bir, en az ayda bir defa hatmedilmelidir; eğer ayda bir defa olsun hatmedilmiyorsa, Kur'an metruk sayılır**" şeklinde özetleyebiliriz. Kur'ân-ı Kerim, Efendimizin (sallallahu aleyhi ve sellem) ifadesiyle en az ayda bir defa hatmedilmelidir.

İmkânı varsa, hafız olanlar, her gün sabah kalkınca bir cüz Kur'an okumalı ve o günkü namazlarını o cüzle kılmalıdır. Böylece iki cüz okumuş olurlar. Çok meşguliyetleri yoksa daha çok da okuyabilirler. **Herkesin, temsil durumuna göre Kur'an-ı Kerim ve evrâd ü ezkârı olmalı.** Lütfen, kimse "o kadar yoğun işin arasında vakit bulamıyoruz, vs. türünden mazeretler uydurmasın. Böyle uydurma mazeretlerin arkasına sığınanlar, dönüp günlük hayatlarına baksalar bir hiç uğruna ne kıymetli zamanlarını harcadıklarını görüp utanacaklardır. Netice itibariyle; *mutlaka herkesin Kur'an-ı Kerime ve evrâd ü ezkâra ayıracağı bir zamanı olmalı ve bu konuda hiçbir mazeret ileri sürmemelidir.*

وَمَنْ يَعْشُ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُقَيِّضْ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ
ۚ وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُهْتَدُونَ

Kim Rahmân'ı zikretmekten

gafil olursa, yanından ayrılmayan bir şeytanı ona musallat ederiz. Şüphesiz bu şeytanlar onları doğru yoldan alıkoyarlar da onlar, kendilerinin doğru yolda olduklarını sanırlar. (Zuhruf suresi 43/36-37.)

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَنَا قَالَ يَا لَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ الْقَرِينُ

O şeytan dostu kimse, en sonunda bize gelince arkadaşına: Keşke benimle senin aranda doğu ile batı arası kadar uzaklık olsaydı, ne kötü arkadaşmışsın! der. 43/38.

"... Kur'ân sâhiblerinin birisi için: Şu şu âyetleri unuttum, demek ne fenâ şeydir. Belki unutuldu, denilmek gerektir. Ey Kur'ân sâhibleri hâfızlar, Kur'ân'ı dâimâ okuyup müzâkere ediniz! Çünkü Kur'ân'ın, hâfız kişilerin gönüllerinden ayrılıp kaçması, deve (nin boşanıp kaçması) dan daha zordur. *Buharî Fedâil-il Kur'ân 23*

KUR'AN OKURKEN DIKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSULAR

1. Kur'an-i Kerim Abdestli ve temiz olarak okunmalı.
2. Allah Kelamı'nı temiz bir ağızla okumak için dişler misvak veya fırça ile temizlenmelidir.
3. Okuma sırasında son derece saygılı, ağırbaşlı ve ciddi olunmalıdır.
4. Kur'an onun şerefine uygun yerlerde okunmalı, hamam ve tuvalet gibi temiz olmayan yerlerde okunmamalıdır.
5. Kur'an'ın uyanık ve dinc iken okunması gerekir. Kalbin dünya mesgalelerinden uzak olduğu zamanlarda okunmalıdır.
6. Kur'an-i Kerim tertil üzere, yani acele etmeden yavaş yavaş ve tane tane okunmalıdır.
7. Kur'an'ı tecvid kaidelerine uygun olarak okumak bütün Müslümanların yerine getirmesi gereken farzdır.
8. Mümkün olduğunca güzel bir sesle okumaya gayret edilmelidir. Bir hadisi şerifte: “Kur'an okumayı sesinizle güzelleştirin.” buyruluyor.
9. Allah Rızası için ve samimi olarak okunmalı.

ÖZETLE

KUR'AN OKUYUNCA NELER KAZANILIR.

1. ZAMAN GENISLER.
2. IBADET ENGİNLİĞİ KAZANILIR.
3. HELAL - HARAM HASSASİYETİ ELDE EDİLİR.
4. HAYATIMIZDA İNTİZAM VE DISİPLİN OLUSUR.
5. DİLİMİZ DUAYA ALISIR.
6. AFAKİ VE ENFÜSİ TEFEKKÜR KAZANILIR.
7. KALP HUZURU VE İC FERAHLIĞI ELDE EDİLİR.

